

การศึกษาผลกระทบด้านการกำหนดมาตรการการนำเข้าส่งออกในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19

ของท่าเรือแหลมฉบัง สังกัดการทำเรือแห่งประเทศไทย

นางสาววรรณีย์ ไม้สวัสดิ์ รหัสนิสิต 60090129

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานะ เขาวรัตน์

บทคัดย่อ

การศึกษาผลกระทบด้านการกำหนดมาตรการการนำเข้าส่งออกในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ของท่าเรือแหลมฉบัง สังกัดการทำเรือแห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากมาตรการการนำเข้าส่งออกในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 และเพื่อศึกษาปัญหา และ เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากมาตรการการนำเข้าส่งออกในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาในเชิงเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูลจากสถิติเที่ยวเรือ ปริมาณผู้คอนเทนเนอร์ขาเข้าและขาออก ปีงบประมาณ 2562-2563 และนำข้อมูลที่ได้รับการรวบรวมเพื่อทำการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำเข้าส่งออกที่น้อยลงหรือเพิ่มมากขึ้น การเฝ้าระวังมาตรการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ของท่าเรือแหลมฉบัง มีมาตรการคุมเข้มในการตรวจสอบเชื้อไวรัสโควิด-19 ตามข้อกำหนดกฎอนามัยระหว่างประเทศ (International Health Regulations (IHR) 2005) ซึ่งเรือสินค้าทุกสัญชาติที่ผ่านการตรวจตามมาตรการดังกล่าว สามารถเข้าเทียบท่าได้ตามปกติ โดยต้องปฏิบัติตามมาตรการเฝ้าระวังที่การทำเรือแห่งประเทศไทยกำหนดอย่างเคร่งครัด จากการศึกษพบว่าจำนวนเที่ยวเรือ ปริมาณผู้คอนเทนเนอร์ขาเข้าและขาออก ปีงบประมาณ 2562-2563 มีจำนวนที่ลดลง ซึ่งผลกระทบจากมาตรการโควิด-19 มีอยู่ 2 หัวข้อหลัก ๆ คือ จำนวนเที่ยวเรือลดลง ปริมาณผู้สินค้าลดลง และความล่าช้าในการดำเนินการต่าง ๆ เนื่องจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 การแก้ปัญหานั้นควรต้องเริ่มตั้งแต่ภาครัฐ จนมาถึงบุคคลภายในและผู้ให้บริการท่าเรือที่ควรร่วมมือกันเพื่อให้ผ่านพ้นวิกฤตินี้ไปได้

1. บทนำ (INTRODUCTION)

ในสถานการณ์ปัจจุบันตอนนี้ได้เกิดโรคติดต่อขึ้นในโลกของเรา ทางองค์การอนามัยโลก (WHO) ประกาศตั้งชื่ออย่างเป็นทางการสำหรับเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 โดยใช้ชื่อว่า COVID-19 ซึ่งย่อมาจาก “coronavirus disease starting in 2019” หรือโรคไวรัสโคโรนาที่เริ่มต้นในปี 2019 ซึ่งโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 เป็นโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจและสามารถแพร่เชื้อจากคนสู่คนได้ โดยเชื้อไวรัสนี้พบครั้งแรกการระบาดที่เมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน ในช่วงปลายปี 2019 และในขณะนี้โรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ก็ได้กลับมาแพร่ระบาดอีกครั้ง ส่งผลกระทบต่อหลายประเทศทั่วโลก และต่อมาก็ได้เข้าสู่ประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2563 จากนั้นก็มีผู้ติดเชื้อเรื่อยมาตลอดจนถึงปี 2020 รัฐบาลประกาศใช้พรบ.ฉุกเฉิน งดการเดินทางข้ามจังหวัด สถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งปิดการให้บริการ ประชาชนใช้ชีวิตเข้าสู่ยุค New Normal รมรงค์ Social Distancing เพื่อลดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ซึ่งส่งผลกระทบอย่างมากต่อระบบเศรษฐกิจของไทย ตั้งแต่ภาคบริการการท่องเที่ยว ตลอดจนถึงภาคอุตสาหกรรมแน่นอนว่าส่งผลกระทบในเชิงลบต่ออุตสาหกรรมโลจิสติกส์และธุรกิจสายการบินเรือเช่นกัน

ท่าเรือแหลมฉบัง เป็นท่าเรือน้ำลึกในภาคตะวันออก เป็นท่าเรือที่มีปริมาณการนำเข้าส่งออกมากที่สุดในประเทศ สามารถรองรับเรือขนาดใหญ่ได้ อยู่ในสังกัดของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ซึ่งในสถานการณ์เช่นนี้ทางกรมเจ้าท่าก็ได้มีนโยบายการควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด ทางหน่วยงานกรมเจ้าท่าได้ออกมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดตามข้อกำหนดกฎอนามัยระหว่างประเทศ (International Health Regulations (IHR) 2005) ซึ่งเรือสินค้าทุกสัญชาติที่ผ่านการตรวจตามมาตรการดังกล่าว สามารถเข้าเทียบท่าที่ ทกท. ได้ตามปกติ โดยต้องปฏิบัติตามมาตรการเฝ้าระวังที่ ทกท. กำหนดอย่างเคร่งครัด ส่วนด้านการทำงานของบุคคลภายในเบื้องต้นก็มีการ Work from home

ข้าพเจ้าในฐานะนิสิตฝึกสหกิจที่ได้ศึกษากระบวนการทำงานของแผนกท่าเทียบเรือ กองการท่า สำนักงานการท่าเรือแหลมฉบัง มีความสงสัยว่าเชื้อไวรัสดังกล่าวจะส่งผลต่อการนำเข้าส่งออกของท่าเรือแหลมฉบังมากน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ด้วยการศึกษาจากสถิติการเทียบท่าของเรือ ปริมาณผู้ผู้คอนเทนเนอร์ ปริมาณสินค้า เพื่อดูว่าเกิดผลกระทบมากน้อยเพียงใดและมีแนวทางในการรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าวได้อย่างไร

2. ทบทวนวรรณกรรม (LITERATURE REVIEW)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับข้อมูลทางสถิติ

สถิติ หมายถึง ตัวเลขที่แสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ศาสตร์ หรือหลักการและระเบียบวิธีทางสถิติที่ว่าด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การตีความหมายข้อมูล ประเภทของข้อมูลทางสถิติได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแหล่งที่มาโดยตรง เช่น การสัมภาษณ์ การวัดการจดข้อมูลจากการทดลอง ฯลฯ ซึ่งทำได้ 2 วิธี คือ การสำมะโน คือการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทุกๆหน่วยของประชากรหรือเรื่องที่เราต้องการศึกษา การสำรวจจากข้อมูลตัวอย่าง เป็นการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ นิยมใช้แบบสัมภาษณ์ การสอบถาม การทดลอง การสังเกตจากแหล่งข้อมูลโดยตรง โดยไม่มีผู้ใดรวบรวมไว้ก่อนและ ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูล ที่ถูกรวบรวมไว้เรียบร้อยแล้วตามแหล่งข้อมูลต่างๆ ลักษณะของข้อมูล แบ่งเป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่ชี้แทนขนาดหรือปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถวัดออกมาเป็นตัวเลขได้โดยตรง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดตามข้อกำหนดกฎอนามัยระหว่างประเทศ

กฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 (2005) หรือ International Health Regulations (2005) หรือ IHR (2005) เป็นสนธิสัญญาระหว่างรัฐภาคีองค์การอนามัยโลกทั่วโลก และองค์การอนามัยโลก (World Health Organization) มีวัตถุประสงค์และขอบเขตเพื่อป้องกัน ควบคุม และตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern) ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในระดับสากล โดยให้มีรูปแบบที่สอดคล้องกับความเสี่ยงด้านสาธารณสุขที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและหลีกเลี่ยงการแทรกแซงโดยไม่จำเป็นต่อการจราจรและการค้าระหว่างประเทศ การใช้IHR(2005) ไม่ได้จำกัดเฉพาะกับโรคติดเชื้อเท่านั้น แต่ยังใช้กับความเสี่ยงด้านสาธารณสุขใหม่ๆ และที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นอกจากนี้ยังใช้เป็นหลักการพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับ

เอกสารสำแดงด้านสุขภาพที่สำคัญที่ใช้บังคับกับการเดินทางระหว่างประเทศและการขนส่ง รวมทั้งการป้องกันด้านสุขภาพสำหรับผู้ใช้ท่าอากาศยาน ท่าเรือ และการข้ามพรมแดนระหว่างประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ของสำนักงานการทำเรือแหลมฉบัง สังกัดการทำเรือแห่งประเทศไทย

การทำเรือแห่งประเทศไทย ได้มีมาตรการคุมเข้มในการตรวจสอบเชื้อไวรัสโควิด-19 ตามข้อกำหนดกฎอนามัยระหว่างประเทศ (International Health Regulations (IHR) 2005) ซึ่งเรือสินค้าทุกสัญชาติที่ผ่านการตรวจตามมาตรการดังกล่าว สามารถเข้าเทียบท่าที่ ทกท. ได้ตามปกติ โดยต้องปฏิบัติตามมาตรการเฝ้าระวังที่ ทกท. กำหนดอย่างเคร่งครัด สำหรับมาตรการป้องกันไวรัสโควิด-19 ในท่าเรือแหลมฉบังนั้น ได้มีการเฝ้าระวังอย่างเข้มงวด คือ ลูกเรือที่จะเข้ามา ต้องมีการตรวจวัดอุณหภูมิทุกคน ทุกวัน ห้ามเกิน 37.3 องศา ก่อนที่จะเข้าท่า ส่วนเรือสินค้าที่ไม่ได้แจ้ง และเข้ามาเทียบท่า หากพบจะต้องหยุดขนถ่ายสินค้าและต้องถูกกักตัวทันที พร้อมดำเนินการตามมาตรการเฝ้าระวังและป้องกัน ส่วนกรณีเรือสินค้าจอดขนถ่ายสินค้าอยู่ที่บริเวณท่าเรือ หากตรวจพบจะต้องเคลื่อนย้ายคนในเรือ และตรวจคัดกรองตามขั้นตอน พร้อมรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีทราบ สำหรับพนักงานของท่าเรือแหลมฉบังและผู้ประกอบการที่ใช้บริการในท่าเรือ นั้น โดยทางท่าเรือมีการติดตั้งแอปไทยชนะ ในทุกอาคาร นอกจากนั้น ยังขอความร่วมมือพนักงานทุกคนติดตั้งแอปหมอชนะ เพื่อจะได้ทราบการเคลื่อนไหวในแต่ละวัน พร้อมปฏิบัติตามข้อกำหนดของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดอย่างเคร่งครัด

3. วิธีการวิจัย (RESEARCH METHODOLOGY)

ขั้นตอนการศึกษา

1. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูล
2. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ
3. เรียบเรียงข้อมูลและวิเคราะห์
4. สรุปผลการวิจัย
5. นำข้อมูลและผลสรุปทั้งหมดมาเรียบเรียงเป็นรูปเล่ม
6. เล่มงานวิจัยเสร็จสมบูรณ์และเตรียมการนำเสนอ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ เป็นการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ สถิติเที่ยวเรือ ปริมาณตู้คอนเทนเนอร์ขาเข้าและขาออก ปีงบประมาณ 2561-2563 มาเพื่อทำการวิเคราะห์ถึงผลกระทบของการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19

การเก็บรวบรวมข้อมูล

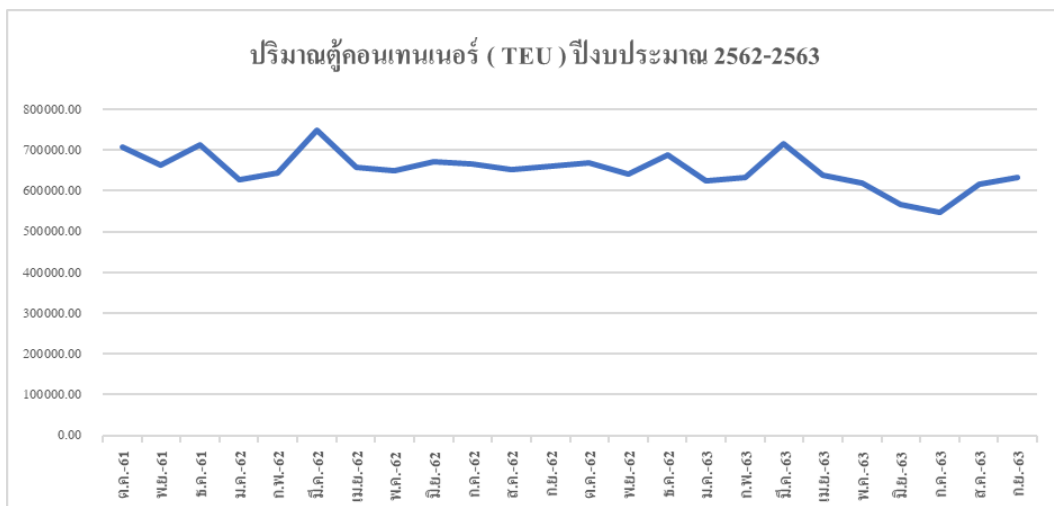
ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) โดยการศึกษาและค้นคว้าข้อมูลจากวารสาร สิ่งตีพิมพ์ ผลการดำเนินงานของท่าเรือแหลมฉบังแต่ละปีงบประมาณ ที่เกี่ยวข้องผ่านทางเว็บไซต์ของทั้งหน่วยงานราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้อง และเว็บไซต์ขององค์กร

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์โดยข้อมูลจากการสืบค้นเอกสารที่ได้รวบรวมมาประมวลผล โดยการเปรียบเทียบปริมาณเที่ยวเรือ ปริมาณตู้คอนเทนเนอร์ขาเข้าและขาออก เชื่อมโยงถึงผลกระทบจากการแพร่ระบาดโควิด-19 เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) จากข้อมูลที่ได้รวบรวมมา และเกี่ยวข้องกับการแพร่ระบาดโควิด-19 วิเคราะห์ถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้ว และนำเสนอวิธีการแก้ไขปัญหา

4. ผลการศึกษา (RESEARCH FINDING)

จากสถิติจำนวนเที่ยวเรือ ปริมาณตู้คอนเทนเนอร์ขาเข้าและขาออก ปีงบประมาณ 2561-2562 สามารถนำมาเปรียบเทียบได้ดังนี้

จะเห็นได้ว่าจำนวนเที่ยวเรือ ปริมาณตู้คอนเทนเนอร์ขาเข้าและขาออกในช่วงปีงบประมาณ 2562 นั้นลดลง ซึ่งเป็นช่วงที่เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสอย่างหนัก จึงสันนิษฐานได้ว่าการแพร่ระบาดและมาตรการป้องกันเชื้อไวรัสดังกล่าวมีผลกระทบต่อท่าเรือแหลมฉบัง

5. อภิปรายและสรุปผลการวิจัย (DISCUSSION/CONCLUSION)

ผลกระทบที่เกิดขึ้น : จำนวนเที่ยวเรือลดลง ปริมาณตู้สินค้าลดลง

แนวทางการแก้ปัญหา :

1. จากปัญหาดังกล่าว จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศด้วยอย่างแน่นอน ดังนั้นรัฐบาลควรยื่นมือให้ความช่วยเหลือการทำเรือ เพื่อให้การทำเรือช่วยเหลือผู้ประกอบการท่าเทียบเรือต่อไป โดยอาจจะเป็นการหาช่องทางใหม่ๆ ในการนำเข้าหรือส่งออก หากมีบางประเทศที่ไม่สามารถทำการค้าด้วยกันได้ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19
2. การรักษาเสถียรภาพระบบการเงิน โดย ธปท. มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการเงินให้มีความเข้มแข็ง มีสภาพคล่องและเงินทุนสำรองในระดับที่มั่นใจได้ว่า สถาบันการเงินจะดำเนินธุรกิจพร้อมทั้งทำหน้าที่หล่อเลี้ยงเศรษฐกิจไทยให้ฟื้นตัวและเดินหน้าต่อไปได้ และการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจมหภาค ซึ่ง ธปท.เป็นหนึ่งในหน่วยงานสำคัญของประเทศที่มีบทบาทสำคัญ ทั้งทางตรงและทางอ้อมในการขับเคลื่อนให้เกิดการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไทย โดยโจทย์ของ ธปท. คือ ต้องทำให้มั่นใจได้ว่า โครงสร้างเศรษฐกิจไทยจะสามารถรองรับ "ความปกติใหม่ (new normal)" หลังวิกฤติโควิด 19 และมีเสถียรภาพมากพอที่จะรองรับกับความผันผวนในตลาดการเงิน
3. ท่าเรือแหลมฉบังควรใช้โอกาสนี้ในการพัฒนาท่าเทียบเรือต่าง ๆ เช่น ท่า A1 ที่ไม่มีเรือสำราญเข้าชั่วคราว ใช้เวลานี้ในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ผลกระทบที่เกิดขึ้น : ความล่าช้าในการดำเนินการต่าง ๆ เนื่องจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดโควิด-19

แนวทางการแก้ปัญหา :

1. จะทำให้กิจกรรมต่าง ๆ รวดเร็วขึ้นอาจเป็นไปได้ยาก เนื่องจากทุกคนยังคงต้องปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัด แต่อาจจะมีการเตรียมความพร้อมมาก่อน เช่น การมีใบรับรองการตรวจโรค
2. ท่าเรือควบคุมมาตรการให้เคร่งครัด เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา จนทำให้ทุกอย่างล่าช้ามากขึ้นจนกระทั่งบางกิจกรรมต้องหยุดชะงัก เช่น ละเอียดหน้าที่การคัดกรองปล่อยคนมีเชื้อไวรัสเข้ามาจนเกิดการแพร่ระบาดที่มากขึ้น
3. ท่าเรือควรมีการวางแผนการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการคัดกรองโควิด-19 อย่างเป็นขั้นตอน ให้ผู้ประกอบการแต่ละท่าเทียบเรือปฏิบัติตามให้ไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้ง่ายต่อการควบคุมและตรวจสอบ

6. กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือจากอาจารย์มานะ เขาวรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่เสนอแนวทางในการดำเนินงานวิจัยให้เป็นไปตามขั้นตอน ตลอดถึงติดตามผลการดำเนินงานจนแล้วเสร็จ จึงกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ นายเลิศชาย อินทชิต หัวหน้าแผนกจัดการท่าเทียบเรือ ที่เปิดโอกาสให้ได้ศึกษากระบวนการทำงานของแผนกท่าเทียบเรือ กองการทำ พร้อมให้ความช่วยเหลือด้านคำปรึกษาในงานวิจัย ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานและให้ข้อมูลที่ใช้ในการประกอบงานวิจัย

ผลจากการฝึกสหกิจในครั้งนี้ ข้าพเจ้าจะนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมการทำงาน ตลอดจนนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมในภาย ภายหน้า

7. เอกสารอ้างอิง

ธีรศักดิ์ ชักนำ(2561). กฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 (2005), พิมพ์ครั้งที่ 5, สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค

วาสนา แพทย์ยานน, ความพึงพอใจในการใช้บริการท่าเรือแหลมฉบัง, บริษัท ซีชาร์ท แอนด์ เอเยนซี จำกัด สติติ. เข้าถึงได้จาก <http://www.stvc.ac.th/elearning/stat/csu1.html> (วันที่ค้นข้อมูล 15 มีนาคม 2564)

การระบาดของโควิด-19 ในประเทศไทย. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org>

(วันที่ค้นข้อมูล 15 มีนาคม 2564)

มาตรการป้องกัน โควิดทลน. เข้าถึงได้จาก <https://mgronline.com/local/detail/9640000010310>

(วันที่ค้นข้อมูล 15 มีนาคม 2564)

สถิติรายปี – การท่าเรือแห่งประเทศไทย. เข้าถึงได้จาก www.port.co.th (วันที่ค้นข้อมูล 15 มีนาคม 2564)

ผลกระทบของเศรษฐกิจการส่งออกของไทยหลังจากโควิด – 19. เข้าถึงได้จาก

<https://www.newtv.co.th/news/73527> (วันที่ค้นข้อมูล 15 มีนาคม 2564)